

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona. Egyes szám ára . . . . . 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora . . . . . 40 fillér.</p>
--	---	---

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Az alkohol hatása.

Nem felesleges, de sőt időszerű ilyenkor farsangi idény alatt, mikor legtöbb alkalma nyílik az embereknek a korhelykedésre, reá mutatni azokra a veszedelmekre, melyek sok fiatal férfi életet még idő előtt tesznek tönkre és egész családokat döntenek nyomorba.

Az alkoholista a mi tanácsunktól ép úgy irtóznak, akárcsak a csurgó esőregező vizétől. De hát mi nem is azokra akarunk hatni, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy az alkoholista már annyira beteg, miszerint azon nem segít senki és semmi; legfeljebb csak az elzúllás után következő gyors emésztő betegség, egy jótékony gutaütés, vagy pedig egy golyó stb. — Azonban azoknak, kiket még nem hódított meg a szeszgőze, elég jókor állhatunk elő tanácsainkkal.

Az alkoholizmust társadalmi betegségnek szokták mondani s terjedésével az ugynevezett ivási kényszert okolják. Pedig nem is annyira az ivási kényszer az iszákosságunknak a főokozója, hanem mint

dr. Bunge baseli egyetemi tanár igen helyesen mondja: sokkal veszélyesebb a csábítás, a rendszeres raffinált csábítás, a melyet az alkohol-érdekelte kapitalizmus üz. Szemléljük csak miként nőnek gombamódra az ivásnak, a tivornyanak szánt paloták, mint édesgetik magukhoz a tömeget villanyos világítással, a zenekar hangjaival és az élvezetek minden fájával. Szemléljük csak azt a sok tingli-tangli s más efajta lebujszást, hogy vonzzák magukhoz éjszaka az embereket, mint a lámpa fénye az éjjeli lepkéket.

Az alkohol minden esetben bódító mérge, mely egyformán támadja meg a testet és szellemet. Az alkoholmérgezés tünetei olyanoknál is kifejlődhetnek, a kik soha részegség nem voltak, hanem nap-nap után csak kis adagokban élnek vele.

Kiváló fontosságú az alkoholnak az utódokra és ez által az egész fajra kiható romboló hatása. A hülye és gyenge elméjű gyermekek legnagyobb részben alkoholista szülőktől származnak.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy ilyen körülmények közt igen nehéz dolog

az embereket abstinensekké tenni. Már pedig, hogy az alkoholmérgeztől meg óvhasuk szervezeteinket, vagy hogy az alkoholistát kigyógyíthassuk, első és fő kellék, az eredmény conditio sine qua non, hogy teljesen abstinenssé tegyük. Ezt másutt, mint erre a célra berendezett szanatóriumban nem érhetjük el.

Oly intézetben, a melyek elvonó gyógymóddal foglalkoznak, nemcsak az orvosnak, hanem a többi alkalmazottnak is abstinensnek kell lenniök. Ha ily szesz italoktól tartózkodó környezetet teremtünk, csak akkor nyerünk arra biztos alapot, hogy az alkoholizmust szében gyógyítani tudjuk.

A gyógykezelés célja:

1. Az alkohol élvezete által előidéztet szellemi és testi kórtünetek gyógyítása.

2. A betegek meggyőződését odairányítani, hogy a szesz italoktól való tartózkodás az egyedüli helyes életmód.

3. Az akarat megerősítése, hogy a beteg külső és belső alkoholos csábításoknak minden körülmények közt ellent tudjon állani.

Mindenek előtt ki kell emelnünk,

TÁRCZA.

Tövises utakon.

E czimen egy esinos verskötet jelent meg Pósa Lajosnéól Budapesten a Singer és Woltner kiadásában, melynek egy példányát mi is megkaptuk s a legnagyobb élvezettel olvastuk végig együttölhelyünkben.

A könyvecske elolvasásával járt élvezet s annak ismertetésével járó feladatunk nagysága egyforma. Elolvasván azt, abban a maga érdeme szerint végig gyönyörködni, mi is készek vagyunk; az ismertetés, sőt a bírálat és méltatás szavainak megtalálása azonban, egy kiforrott nagy íróval szemben, már legalább is szokatlan dolog nekünk, kik legtöbbször csak a próbálkozó verselők művei felett szoktunk az irgalom és kegyelem, vagy a kegyetlenség érzetével ítélkezni, egy vidéki lap szerény műhelyében.

A szerző-e az oka, vagy az, a ki hozzá olyan nagyon közel áll s a ki „az ő szárnyát bontogatja”, hogy bizonyos elfogultság környékezi lelkünket, mikor kritikát készülünk írni könyve tartalmának lényegéről és formájáról . . . de úgy lehet, hogy oka mind a kettő; mert vajjon a nappal világító Nap s az éjjel szeliden virrasztó Hold, e két nagy égitest kíváncsi-e arra, hogy egy tőlük megvilágított századrendű bolygócskáról visszaverődő halvány sugárkának van-e rezgése s ennek mi a jelentése? s ha kíváncsi volna rá, meglátja-e a maga nagy fényétől e

félénk pislogást s ha megpillantja, nem perzseli-e azt el felsőbbrendű sugarának hevével?

Ej, nem jó ez a hasonlat! Rossz uton jártam. Pósa Lajosnéól, vagy Pósa Lajosról — éppen legkedveltebb irányu műveikből következtetve — nem szabad feltételeznünk, hogy a legparányibb mécs mosolygását is meg ne látnák. Hiszen hol keresnének ők tisztább reflexiókat, mint a legártatlanabb gyermeki szemekben, e parányi bolygóknak? Vajjon nem látják-e ők ezeket a boldog sugarakat? Bizonyosan látják, sőt a legnagyobb öntényük mellett is fűrödnek bennük. Akkor hát miért ne látnák meg a mi kis világunkat is, a melyből most itt rájuk nézünk?

Ez azonban így többes számban van írva, holott a „Tövises utakon” című egy kötetnek egy szerzőjéről volna szabad beszélnem. Nem tehetek róla, nehéz az elgoultást levitnem magamról. Ennek azonban már csakugyan maga a szerző az oka, kit nem azért, mert Pósa Lajosnak, a nagy költőnek felesége, hanem mert Pósa Lajossal jár és visz bennünket a fájdalom és boldogság meghitt, igaz utjain, ezeken az utakon nem tudunk egyedül látni. Odamegyünk s őket látjuk, mind a kettőjüket.

Nem ott vannak-e például ebben a dalban:

Álmok álmodója.

Az egész ház alszik,
Ejtélt út az óra . . .
Nyugtót adó éjben
Már csak ő van ébren:
Halovány orezámnak

Hü simogatója,
Álmok álmodója.

Hyenkor bontja ki
Lelke kőcsagszárnyát . . .
Látom is álomba,
Amint száll ragyogva.
Fényes csillagivben
Fölöttem cikáz át,
Hallom suhogását.

Sorsunk utjait is
Sorra mind bejárja:
Lesz-e majd kalásznok?
Vagy csak tarlót látunk?
Száll-e valamikor
A magunk fájára
Énekes madárka?

Istenhez is fordul,
Hogy könyvébe nézzen:
Mi van bele írva?
Melyikünknek sirja
Nyílik meg hamarább:
Hegyen, völgyön, réten,
Zugó erdő szélén?

Gyere már pihenni,
Üzd el a sok árnyat!
Homlokod redője:
Lelked temetője.
Mivel takarsz be, ha
Megtörök a szárnyad?
Üzd el a sok árnyat!

hogy nagy fontossága van annak, hogy a beteg erkölcsi kényszer nélkül, szabad elhatározásból kezdje meg a gyógymodot. Természetes, hogy a hol öntudat, zavar vagy más sürgős körülmény teszi szükségessé a pszichikai kényszert, a szabad elhatározástól nem lehet függővé tenni a dolgot, de a hol hasonló körülmények nem jönnek szóba, ott ne csak a belépés, hanem az intézetbe való maradás is önkéntes legyen. Az az orvosi suggestio feladata, hogy a beteget az intézetben továbbmaradásra bírja.

A deliriumtól való félelem teljesen indokolatlan. Eltekintve az itt-ott jelentkező álmatlanságtól, az alkoholfelvétel jelenléte feltűnően csekélyek. Megjegyzendő azonban, hogy a beteg másokat ne lánson inni.

Különös gyógybeavatkozások szükségese az abstinentia mellett csak szövödmények esetén forog fenn.

Az intézeti kezelés semmi esetre se legyen félévnél rövidebb, inkább egy évig tartson.

Ugy értesültünk és örömmel, hogy már városunkban is szépen szaporodik azoknak a száma, kik anti-alkoholisták lettek. S ezek az urak, bár részt vesznek minden nyilvános összejövetelen, mulatságon, s bár egész éjjel ásványviz mellett ülnek, mégis igen jól mulatnak.

Önkéntelenül a kártya-kibiciz helyzete jut eszünkbe, a ki nem kártyázik, hanem csak azt nézi és mégis jól mulat. A kettő között azonban az a különbség, hogy az anti-alkoholistának több szemrehányás jut ki.

Azonban azok cselekednek helyesen, kik ezzel nem törődnek és külön asztal mellett foglalnak helyet s nem törődnek a csábító leszólaival. Mert közelednek azok az idők, a mikor az embereket nem a hűvös ezimek, nem a hülye felfogások és céltalan hajlamok után, de a komoly élet után fogják megítélni.

Vagy ebben:

Ugy örülünk egy-egy dalnak!

Ugy örülünk egy-egy dalnak,
Ha a szívben termett!
Megérezzük illatában
A virágos kertet.

Ha bús a dal: leveleknek
Sóhajtását halljuk,
Hervadását, lehullását
Úgy el-elsiratjuk!

Ha pedig a boldogságnak
Édes-vig danája:
Tudja, Isten, egyik szemünk
Akkor is sir rája.

Oh igen, együtt, egymás mellett, a boldogság, a fájdalom, a lelki csüggedés, az enyhét adó édes otthon, a multak kedves, visszavágyott emlékei s a kegyelet egyformán megosztott, megszentelt érzései között, mindig együtt!

A rövid terjedelmű szép versek lágyan egymáshoz simuló soraiban kifejezett őszinte és természetes érzelmek mind a mieinké válnak elolvasásuk pillanatában. Olyan igazak a benők foglalt s bájosan kifejezett gondolatok, hogy az egész kis könyv úgy tűnik fel előttünk, mintha már nagyon régen beköltözött volna a legmelegebb, legcsendesebb szobánkba; hiszen a belőlük felhangzó érzések a mi szívünkben is benne laknak.

Önkénytelenül is azt kérdezzük a végén, vajjon e változatos és sok szép új formában megírt versek szerzőjének költői szárnyait igazán ki kellett-e bontogatnia egy más valakinek? Nos, ha ki kellett, hát jól tette a ki tette, hogy kibontotta.

M. P.

Csak üdvözölhetjük azokat, kik ez irányban mozgalmat indítottak és kövesztük Losonez példáját, hol már több mint kétszáz ember hadat üzent a szesznek.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 9-én tartotta rendes havi ülését. Ez volt a bizottságnak az új évben első ülése s talán ezen körülménynek tulajdonítható, hogy nemcsak a hivatalos, de a választott tagok is teljes számban jelen voltak. Az ülést d. e. 10 órakor *Bornemisza László* főispán nyitotta meg, szívélyesen üdvözölve a bizottságot az új évben, majd ama reményének adott kifejezést, hogy a bizottság a jövőben is épen úgy, mint a multban, hagyományos hazafiassággal és tárgyilagossággal fogja a közügyeket elbírálni. Megemlékezett a bizottság ujonnan beválasztott két tagjáról, *Fáy Gyula* volt főispánról és *Kubinyi Géza* országgyűlési képviselőről, kik nem új emberek a bizottságban s örömeinek adott kifejezést, hogy ismét két kipróbált férfi került vissza a bizottságba. A főispán elhangzott üdvözlő szavai után *báró Hámos László* nyug. főispán köszönte meg a főispán üdvözlését. A bizottság nevében a főispán az új évben sok szerencsét kíván s hangsúlyozta, hogy a bizottság kedves kötelességének fogja ismerni az ügyeket mindenkor odaadó hazafias buzgalommal szolgálni. Végül *Fáy Gyula* volt főispánt üdvözölte. *Fáy Gyula* megköszönte a szíves megemlékezést s kijelentette, hogy mindenkor az elfogulatlanság tiszta elvei fogják ténykedéseiben vezérelni.

Ez után telolvastatott az alispán havi jelentése a közigazgatás lefolyt állapotáról, melyet a bizottság észrevétel nélkül tudomásul vett.

Még mielőtt a rendes ügydarabok tárgyalására tért volna a bizottság, megalakította a különféle albizottságokat, melyek csak annyiban nyertek változást, hogy mint új tagok bejöttek: *Fáy Gyula*, *Kubinyi Géza* és a m. kir. állam-építészeti hivatal új főnöke: *Wujfka Ernő* kir. főmérnök.

Még egy érdemleges és nagyobb figyelmet érdemlő felszólalás történt *Putnok* Mór országgyűlési képviselő részéről, ki uti ügyeinket nagyon melegen ajánlotta az új főmérnök figyelmébe és azt proponálta, hogy utaink kiépítésére nagyobb állami javadalmazás volna kérendő a minisztertől. A fő- és alispán megnyugtatta azonban a felszólalót, hogy alapos a kilátás arra, miszerint a vasuti vámok behozatalát a miniszter engedélyezni fogja s ez esetben az utak kiépítése biztosítottak ígérkezik.

A rendes ügydarabok letárgyalása simán folyt le. A rendes ülés után a felelőztési választmány ült össze, mely négy ügyet tárgyal le.

Most vagy soha . . . !

A ki erre mi felénk, a protestáns egyházi ügyek állása felől csak némileg érdeklődik, sürűn hallotta az utóbbi időben a nagy kérdést fölvetni: Kicsoda lesz a püspök? Ki legyen a püspök?!

A jó református testvéreink nem régiben szerencsésen átestek e nehéz kérdésen, nagy általános szótöbbséggel megválasztották a több kitűnő jelölt közül a legrégebb, legkomolyabb és legérdemesebb jelöltet: a sátoraljúj helyi költő-papot *Fejes István*, nyug. főesperest.

Most megint az evangélikusokon a sor. Mert ime az elagott *Kun Bertalan* után az ő lakó- és püspöktársa *Zelenka Pál*, nagynevű tiszakerületi püspökének kimagasló, daliás alakja is elköltözött már a minden élők útján s december hó 7-től kezdve ott porladozik a miskolci ev. egyház mindszenti temetőjében.

Az evangélikusok nagy püspöke meghalt, új méltó utódot kell választani. És napról-napra

sűrűbb, égetőbb a kérdés: Ki lesz a püspök? Ki legyen a püspök?

Kicsoda lesz a feltűnően sok jelentkező vagy helyi nagyságként jelölt püspökutód közül a megválasztott, azt még ma is alig lehet előre megmondani. Sőt ma kevésbé talán, mint egy-két héttel ezelőtt. — Miért? Mert akkor még remélni lehetett, hogy akár a kassai konferencián, akár a rozsnyói ünnepélyes nagyarányú installáczió, akár végül a december 28-án Miskolcra megtartott rendkívüli egyházkerületi közgyűlésen valamelyes okos, alkalmas módon közeledés fog mutatkozni s az egyetértés szelleme fogja megszállani az Árvától—Brassóig elterülő messze vidéken szétszórtan élő hittesvérek szívébe a tiz esperességre osztott s e nagy-horderejű kérdésben nagyon is széjjelhuzó választó egyházközösségek közvéleményét.

Nem úgy történt, a hogy kellett volna s a mint azt mi, a periferiákon lakó s egyszerű, tiszta feltogással vártuk volna. — Megmondjuk nyiltan, őszintén. Mi úgy képzeltük, hogy ehhez, a per eminenter magasztos álláshoz a személyi hiúságnak és az exclusiv helyi érdekek kapaszkodásának egyáltalán semmi árnyéka sem tapadhat, — közelíteni sem mer . . . Mi ránk az elszomorító meglepetés érzetével hatott az, a mikor látnunk kellett, hogy nem az egyedül álló, országos nevű férfi, a mi általánosan, felekezeti-közileg tisztelt és egyéni kvalitásánál fogva felülemelkedő, közszeretett kishonti főesperesünk: *Csetneki Gyürky Pál*, az egyetlen püspök-kandidátus.

Most, vagy soha! — Most, ezen a vasárnapon kezdődik az egyházközösségek közötti szavazás, választás. — Mire e sorok napvilágot látnak, a többi közt a jól irányított és az igazi érdem komoly elismerése egyedül helyes erk. szellemétől áthatott

Nyustyai egyházközösség is leadta a maga kettős választó szavazatát, a legszebben megnyilatkozó egyetértéssel, lelkesedéssel:

*Csetneki Gyürky Pál*ra, mint az öt püspökjelölt közt is kimagasló, egyedül országos nevű, az egyetemes egyházi nyugdíjintézet mindannyiunk áldó — és hálára kötelező intézményének áldott megalkotójára. — Vajha e kised hálás egyházközösség intő szavát mások is meghallgatnák, példaadását örömmel, hálával követnék, *Gyürky Pál* iránt mindama falusi és főleg városi egyházak, a kiket ő olyannyira kötelezett le hálára, elismerésre eddigi szép, nemes emberbaráti, intézményes tetteivel! . . . S ezzel megfelelünk azon második kérdésre: „Ki legyen a püspök?” Ámde, ahhoz, hogy ezen hő óhajunk és hálánk szava megvalósuljon, — gyorsan és okosan, elhatározó szándékkal, kitartó következetességgel tenni, mozogni, eljárni, s a látható küzdelmet teljes önbizalommal fölvenni kell — minden irányban, minden nemes eszközzel . . .

Ha az ev. lelkészek közös hálájára épített szép remény és bizalom, nem bizonyult be, vagy nem látszik eléggé szilárd és biztos alapnak; — ha az érdem és a férfiu becsület, kiható munkásság mint áldásos erény, — a mint látszik — sokban elvesztette napjainkban tekintélyt adó, parancsoló, bűvös hódító erejét, hatalmát intra muros majdnem úgy, mint nagy társadalmi, sőt politikai választások s mozgalmaknál: akkor e régi társadalmi factor — a „Gömör-Kishont” — hűséges barátunknak; akkor továbbá a haladni kívánó Rimaszombat városának, — sőt az egész Gömör-Kishont vármegyének, hogy *csetneki Gyürky Pál* püspökké választásával a püspöki székhely Rimaszombatba tétessék által.

A mi kedves „Gömör-Kishontunk” már czímében is kifejezésre juttatja az egyetértést, az összetartást. Bárha tudná meghódítani jelképes egyetértő, együttérző szellemével a kishonti papság és egyházak mellé vonzani, egyesíteni, — a gömri egyházmege lelkésztestvéreit, egyházait is, egy táborba, egy zászló alá: *csetneki Gyürky Pál* választási győzelméért! Mert ha most, e válságos napokban a gömri és a kishonti egyházak egy célra, egy személy, egy püspökjelölt köré nem egyesülnek, nem tömörülnek, féltő, hogy se *Terray Gyula*, se *Gyürky Pál* püspökké, se *Rozsnyó* se *Rimaszombat* püspöki székhelyé nem fog lenni. Léven pedig a ker. theológia, a szépeességi egyházmege — és a brassói csángó magyarok közt eddigelé is *Gyürky Pál* kishonti főesperesnek biztos és tekintélyes többsége, előnye úgy *Terray*, mint a többi jelölttel szem-

ben, nagyon kívánatos, hogy már most, az első szavazás alkalmával, némely független és Kishont-fel néző vidéki egyházak Gyürky Pálra adják le a szavazataikat, nehogy valamiképp mégis, ha a távolfekvő egyházak köréje csoportosuló ereje, támogatása nem volna elégséges, Terray főesperessel együtt Gyürky is kisebb-sébben maradjon és a második választásból kiessék.

Videant consules! Itt a gömöri evangélikus hitű világi vezető urakhoz is van kérő szavunk: Szentiványi Árpád és József, Kubinyi Géza, Hevessy Bertalan, Szontagh Andor Csetneken, Mihalik Dezső és dr. Vieszt Károly Nagyrőczen, Marton János Martonházán, a nemes új báró Hámos László ur Hámosfalván stb. stb. avagy nem sokat tehetnének-e most vagy soha Gyürky Pál megválasztása és a püspöki széknél Gömörmegyébe visszahódítása ügyében, szép egyetértéssel, döntő vezéri szóval, példátadó egyik személyt támogató helyes, előrelátó, nyílt politikával, őszinte magyar lelkesedéssel. Szóval — még ma nem késő, — holnap talán már az lesz. Most vagy soha . . .!

Concordia res parvae crescunt, discordia etiam maximae dillabuntur!

Eljen a kishonti püspökjelölt s legyen a mi hön óhajtott püspökünk: —y.—

Csetneki Gyürky Pál!

Müestély.

Rimaszombat és Vidéke jótékony nőegylete fényesen sikerült müestélyt rendezett f. hó 7-én. Lázás mozgalmak, hetek óta tartó próbák, szakadatlan sürgés-forgás, meglepetéseket sejtető titokzatos készülődések előzték meg a müestélyt, mely sikerében nálunk csaknem páratlanul mondható s hízélgés nélkül konstataálhatjuk, hogy a közreműködők annyit nyújtottak a közönségnek, hogy azzal a legkényesebb igények is ki lehettek elégítve. Ragyogó, színes kép tárult a díszes, nagyszámú közönség elé, melyben közel 3 óra hosszat folyton gyönyörködhetett a néző publikum. A szébbnél-szebb bájos kis babáktól kezdve fel a mindkét nembeli serdülő ifjuságig s az érett koruakig, egy festői milieube beillesztett kép volt ez, némely részében álomszerű, tündéres, más részében a reális valóságot tárva élénk. Hogy pedig az elején kezdjük, a chronologikus sorrendet is meg kell tartanunk és el kell mondanunk mindjárt referadánk elején, hogy hetek óta a legnagyobb buzgósággal járták a próbák, melyeken *Samarjay* Jánosné, a jótékony nőegylet érdemes elnöknője, *dr. Mari-kovszky* Csider Gizella igazgatónővel együtt pontosan megjelent; minden produktiót, minden mozdulatot érdeklődő figyelemmel kísérték, hogy véletlenül valami dissonancia meg ne zavarja a gyönyörűnek ígérkező harmonikus képet. Itt *Matolcsy* Pál, az énektanítás kiváló mestere, oktatta és dirigálta a közreműködőket, ott a fiatal *Dobránsky* Béla tanította be a tánczlépéseket stb. stb., mindenkinek meg volt a maga szerepe az előkészületekben s csak a nagy apparátussal végzett előtanulmányok után lehetett ilyen szép sikert produkálni.

Az estélyen színe került *Farkas Imre* ügyes daljátéka: „A két bábu históriája”, melyhez a zenét *Dienzel Oszkár* írta. Az előadás előtt zongorán egy nyitányt játszott *Schwalb* Nándor s a függöny szétvonása után a babák *Matolcsy* Pál vezénylete mellett szép dalt énekeltek.

Egy bábukereskedésben játszódik az egész darab. A kereskedő: Sz. *Benedek* Gyula kitűnően maszkírozott jó alak volt s méltó partnerét képezte a segéd: *Miskolczy* Lajos. A darabban főszerepe van egy japán babának: *Naranesvirágnak* és egy huszárnak. Előbbit *Beliczky* Böske megkapóan személyesítette; mély érzéssel, szépen előadott dalaival és ügyes tánczával zajos tetszést aratott; utóbbit *Tóth* János meglepő rutinnal mutatta be. Nagyszerűen összeillő pár volt, együttes tánczukat, több duettjüket szánni nem akaró élénk tetszés kísérte. — Az üzletben megjelenik a vásárlónő: *Szűcs* Györgyné, ki babát akar venni és a kereskedő felvonultatja az egész raktárt. A belépő hölgyet egészen elkábitja a remek berendezésű üzlet, a szébbnél-szebb értékes babával, s azt sem tudja, hova nézzen. Elöl mindjárt feltűnik a jobb sarokban pompás rózsaszalugasban a bájos *Csipkerózsa* (*Csernay* Lenke), előtte a mesebeli királyfi (*ifj. Loysch*

Ödön); a szín bal sarkán a takaréktűzhely mellett a hófehér galambok között ülő *Hamupipőke* (*Loysch* Editke). Előtte ült az édes kis mosolygó magyar baba (*Lévai* Ilonka) és a kedves kis beszélő baba (*Striczky* Lilike).

A háttérben lévő polczokon helyt foglalt a koronás spanyol hercegnő (*Kallivoda* Janka), a bábé-baba (*Czékus* Ella), *Satanella* (*Török* Matild), spanyol baba (*Urbán* Anna), kéményseprő (*Máriássy* István), roccoco babák (*Madarassy* Gyula és *Szentmiklóssy* László).

A vásárló hölgy alig tudott betelni a színes, pompásan ragyogó képpel s a jóképű kereskedő mindjárt bemutatónak valami „non plus ultrá”-t akart produkálni és behozatta a raktárból a két gyönyörűen felvirágzott baba-kocsit, mely a nézők ajkára a meglepetés és élénk tetszésnyilvánítását csalta.

Először az izléseesen teldiszített fehér virágos kocsit vonta be hét szép kis hosszuszakállas törpe: *Benedek* Gyuszi, *Bandi* és *Laczika*, *Lévai* Pisti, *ifj. Striczky* Árpád, *Wallentinyi* Pisti és *Samuka*. A kocsiban ült a bájos kis Hófehérke (*Pásztori* Editke). Utána mindjárt behuzta a segéd a dus virágdíszel ékesített másik kocsit, melyet szintén *Vámosy* Sándor díszített sok műzsléssel, s melynek báján az édes kis *Szűcs* Laczika ült roccoco jelmezbe öltözve. A kocsiban egy gyönyörű kis *Bidermayer*-baba: *Wallentinyi* Idike ült. Az üzlet megtelt az enivaló kis jószágokkal, úgy hogy rövidesen vissza kellett őket expedálni a raktárba, mert a többi babák produkciójához helyre volt szükség.

A polczról csakhamar előkerült négy kis angol baba: *Bekény* Ödön, *Bleyer* Viktor, *Gaál* Feri és *ifj. Wallentinyi* Dezső, kockás ruhában, fejükön szürke czilinderrel, pofaszakállal, kezükben az elmaradhatatlan látesóval és *Baedecker*-rel.

Utánuk jött egy megfelelő kosztümbe öltötetett nagyszerű akrobata baba: *Pogány* Béla, aki két szulgyóval pompás erőmutatványával gyönyörködtetett bennünket. Mutatványait meg is kellett ismételní, s általános tetszés kísérte a nagy buzgalmat.

Egy szerezsen gavallér-babát *Lévai* Jenőt léptette ezután a színe a kereskedő. Melegpő ügyességgel járta el a próbabálon bemutatott néger táncz egy részét a kis szerezsen baba, általános, élénk tetszést keltve, s a tánczot meg is ujrátta a közönség.

Az élvezetes produkeziók után most egy „művész-baba” - zongorázó-baba czímen sietett gépies baba-lépésekben a zongorához. *Kolbay* Sárka volt ez, ki a „Nappal és éjjel” című balletet gyönyörűen, pompás technikával és finom izléssel játszta el. Zajos taps honorálta a fiatal művésznőt, kinek meg kellett ismételnie mesteri játékát.

Ezután két pierrette (*Majthán* Mariska és *Rásky* Jolánka) s két pierrot (*Dapsy* Rezső és *Szilágyi* Rezső) adta elő az u. n. svéd négyest a *Kolbay* Sárka zongorakiséréte mellett, humoros dalukat ügyesen fűszerezték tetszetős mozdulataikkal, élénk tetszést aratva.

A segéd hirtelen telhuzta ekkor a két vivóbábát (*Horváth* Elemér és *Stech* Géza), kik teljes erővel csaptak össze, s ügyes mozdulatokkal vívtak assaut.

Alig, hogy lejárt a temperamentumus vivók gépezete, máris megjelent nyolcz bájos rokoko kosztümbe öltözött fiatal hölgy: *Boga* Jolán, *Czinke* Böske, *Hegyessy* Szandi, *Heinzelmann* Elly, *Jakovetz* Ilonka, *Ragályi* Tula, *Ráróssy* Aranka és *Varga* Lenke, s szép tartással, nemes izléssel járták el a „legyező-gavotte”-ot.

A következő szám sok élvezetet ígérő volt. A híreből már nálunk is ismert *dr. Kallós* Jenőné — a eszi fürdőorvos szép felesége — a *Pásztori* Gyula díserét zongorakiséréte mellett gyönyörűen adott elő néhány dalt. Iskolázott, csengő hangja, finom előadása általános tetszést keltett. Az „Apród-dal”-t szépen adta elő a *Hugenották*-ból, majd egy francia dalt, s végül saját zongorakiséréte mellett „a szentmiklósi pósta” és a „Bucus” című dalokat adta elő.

Utána *dr. Fáy* István sok érzéssel szép magyar dalokat játszott zongorán. Majd egy hosszú, nagy gonddal betanult s még nagyobb gonddal előadott szavalat következett. *Boga* Jolán a *Dengi* János „Csáky Lóra” című hatalmas költeményét szavalta el szépen, sok bensőséggel.

Az estély egyik kiválóan sikerült, szép száma

következett ezután. A „Virágfakadás” című balletet *Ráróssy* Aranka bevezető zongorajátéka után cigány zene kíséréte mellett valóságos művészzettel lejtette el 16 bájos, fiatal leány. Nyolcz gyönyörű lepke — kosztümbe öltözött kis leány: *Kármán* Katinka, *Kolbay* Ildi, *Komáromy* Irénke, *Meskó* Sárka, *Molnár* Aranka, *Musotter* Aranka, *Róth* Lenke és *Tóth* Sárka s nyolcz szébbnél-szebb virág-koztümbe öltözött szép leány: *Biszterczy* Aranka (vadrózsa), *Emöky* Gizike (nefelejts), *Horváth* Ilonka (pipacs), *Kolbay* Sárka (buzavirág), *Meskó* Boriska (marguerit), *Molnár* Gizike (hóvirág), *Szakall* Etelka (rózsa) és *Varga* Mariska (sárga chrysanthem), graciós mozdulataikkal, kedves megjelenésükkel és szép tánczokkal nagy sikert arattak s tánczukat meg kellett ismételníök.

Ezután egy nagyon kedves betét keltett élénk tetszést. *Beliczky* Böske és *Tóth* János „Háztűznéző” című énekes dialógot igen szépen, nagy hatással adták elő s közkívánatra meg kellett ismételníök.

A vásárló hölgy a sok élvezettől elragadtatva nézett hol ide, hol oda, míg végre 5 koronáért megvette és becsomagoltatta a huszárt.

Ezzel aztán véget is ért a bábu-história s két élőképet mutattak be ráadásként. Az élőképek rendezése kiváló finom izlésre és nagy ügyességre vallott. Az első volt: *Héra* (*Kálniczky* Mártha) és *Apollo* (*ifj. Kubinyi* Andor), a második: „*Gyertyajáték*”, *Ricci* Arthur festménye után. Ebben résztvettek: *Boga* Jolán, *Czinke* Böske, *Hegyessy* Szandi, *Heinzelmann* Elly, *Jakovetz* Ilonka, *Ragályi* Tula, *Ráróssy* Aranka, *Varga* Lenke, *Madarassy* Gyula és *Szentmiklóssy* László. Az élőképek rendezésében *id. Törköly* József sokat buzgólkodott.

Az élőképek után — éjtélre járván az idő — a souper kezdődött, mely után a nyeresmények kisorsolása következett. $\frac{1}{2}$ 3 volt már, mire a sorsolás véget ért s megkezdődött a táncz, mely még reggel 8 órakor is vigan tartott. A közönség egy valóban sikerült estély kedves emlékeivel távozott a Hungária nagyterméből s mi őszintén gratulálunk a szép sikerhez egy a rendezőknek, mint közreműködőknek, de különösen elismeréssel kell megemlékeznünk *Samarjay* Jánosnéról, ki rendkívül sokat buzgólkodott és fáradozott a siker érdekében s kit méltán részesítettek meleg, lelkes ovációban a souper alatt is.

Hirek és vegyesek.

Kitüntetések. A király *Bránszky* Vendel főfelügyelőnek, a rozsnyói bányauzemvezetőség főnökének a magyar vaskőbányászati terén kifejtett buzgó és sikeres szolgálatai elismerésül a III. oszt. vaskoronarendet díjmentesen adományozta. A kitüntetett férfiú Rózsnyón és vidékén köztisztületben álló érdemes egyéniség, kit méltán ért a legfelsőbb királyi kegy, s kinek kitüntetése széles körökben őszinte örömet kelt.

A király *Podhrádszky* Andrásnak, Fülöp szász Coburg-gothai herceg Ö Fensége jolsvai erdőigazgatójának; sok évi szolgálata által szerzett érdemei elismerésül, a *Ferencz* József-rend tiszti keresztjét adományozta. A jól megérdemelt kitüntetés megszerzte nagy örömet keltett, mert a kitüntetett megyei közéletünk egyik buzgó, lelkiismeretes, puritán munkása és az országos erdészeti állam vizsgálóbizottság egyik tudományos tagja.

Közszeretben álló törvényszéki bíránk, *dr. Dorgó* Gábor atyját, *Dorgó* Albert kolozsvári kir. közjegyzőt, Ö Fensége udvari tanácsosává nevezte ki.

Kitüntetett tanfelügyelő és író. A hivatalos lap vasárnapi száma közölte, hogy a király *Lőrinczy* Györgynek, a jeles írónak és komáromvármegyei tanfelügyelőnek, a közművelődés terén szerzett érdemei elismerésül a *Ferencz*-József-rend lovagkeresztjét adományozta. *Lőrinczy* György, kit csak nemrég választottak meg a *Petőfi*-társaság tagjául, most ünnepelte írói működésének harminezadik évfordulóját. Városunk jeles szülötte, s lapunk hosszú időn át volt kitűnő tollu szerkesztője és munkatársa, ki több szépirodalmi munkájával országos nevű íróvá lett. A rimaszombati takarékpénztár tisztviselői közül kiválva a F. M. K. E. titkárává választott meg. Majd Komárommegye kir. tanfelügyelőjévé neveztetett ki s az ország tanfel-

ügyelői karában előkelő helyet foglal el. Kiténtetése alkalmával őszintén üdvözlünk!

Uj kereskedelmi tanácsos. A király *Baksay József* helybeli tekintélyes és régi jó hírű kereskedőt, ki az itteni kir. törvényszéknél a kereskedelmi ülnöki teendőket több mint negyedszázadon át kiváló szakképzettséggel és buzgósággal látja el, kereskedelmi tanácsossá nevezte ki. A kiténtetés minden tekintetben érdemes egyént ért, ki társadalmunk kedvelt és köztiszteltetben álló tagja. Tanácsossá történt kinevezése alkalmából számos tisztelője és jó barátja melegen üdvözlötte a tisztos férfit, kit mi is őszinte jókívánásokkal üdvözlünk.

Megyéspüspök megbízatása. A király, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium kebelében fennálló s a kath. vallás- és tanulmányalapra felügyelő s azok kezelését ellenőrző időleges bizottságba sipeki *Balás Lajos* megyés püspököt rendes tagul kinevezte. A püspök előadója a bizottságnak.

Egyházmegyei hírek. A megyés püspök *Kristofcsák János* ratkószabadii plébánost a garamberzenci plébániára nevezte ki. Helyébe *Golda Nándor* rozsnói segédlelkész nevezetett ki h. plébánosnak, míg az utóbbi helyét *Sarlós János* segédlelkész foglalja el, *Golda Nándor* távozását bizonyára a legnagyobb sajnálattal veszik tudomásul a rozsnói társadalom körében.

Áthelyezés. *Schmál Gyula*, az ipolysági kir. járásbíróhoz beosztott albiró — mint lapunk zártakor értesülünk — a helybeli kir. járásbíróhoz helyeztetett át. Az áthelyezés híre széles körökben örömet kelt, mert *Schmált* az itteni törvényszéknél működése idején általában szerették.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Lukács Miksa* tornaljai lakos ügyvédi írnokot az új-bányai kir. járásbíróhoz végrehajtóvá nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Székely Győző* a rimaszombati és *Gömör Imre* a pápai földmivéskolához beosztott gazdasági gyakornokokat kölcsönösen áthelyezte.

Hymen. *Ujtalusi Papp Gizella* és szelecei boczonádi *Szelezky Zoltán* f. évi január 14-én délelőtt 11 órakor tartották esküvőjüket a budapesti kálvintéri református templomban.

Uj ügyvéd. Dr. *Koritsánszky Márton* Tornalján ügyvédi irodát nyitott. A fiatal tehetséges új ügyvéd, mint ügyvédjelölt városunkban praktisált, s fiatalágunknak egyik közkedvelt tagja volt.

Erdészeti kinevezés. A földmivelésügyi m. kir. miniszter az erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában *Dénes Zoltán* ideiglenes erdőmérnök-gyakornokot, *Dénes Géza* erdőfelügyelő fiát, erdőmérnök-jelöltté nevezte ki.

Áthelyezés. *Rudnay Barna* rimaszombati és *Kobor Arnold* gölniczbányai kir. adótiszteket a pénzügyminiszter kölcsönösen áthelyezte.

Dr. Veress Samuné temetése. Az új év első napján, a messze olasz földön elhunyt áldott lelkű urasszony földi maradványait f. hó 13-án helyezték örök nyugalomra a rimaszombati sírkertben. F. hó 9-ére volt a temetés jelezve, de a koporsó a vonatközlekedési akadályok folytán csak f. hó 12-én érkezett meg a déli 12 óras budapesti személyvonattal. A vasútnál a koporsót az özvegyen maradt bánatos férj, felőri dr. *Veress Samu* főgimn. igazgató, az elhunyt nagybátyja, kövecsesi *Lukács Géza* alispán, a legközelebbi családtagok és dr. *Szabó Károly* városi tisztí orvos fogadták és leemelése után a vármegyei kórház halottas kamarájába szállították, hol a hivatalos agnoszkálás megtörtént. Másnap vitték azután a koporsót a gyászházhoz, hol d. u. 3 órakor ment végbe a temetés az elhunyt földi érdemeihez méltó impozáns részvét mellett és keretben. A ravatal a gyászház előtt az utcán volt felállítva, mert a városi szűk udvar a nagy közönséget nem lett volna képes befogadni. Százakra menő előkelő és intelligens közönség állotta körül a virággal gazdagon feldíszített koporsót, mely az olasz művészet remeke volt. A főgimnázium ifjúsága, a leányiskola növendékei fekete zászló és tanárai vezetése alatt teljes számban vonultak fel és négyszögben állották körül a ravatalt, melyen

belül a kiterjedt rokonság sorai és a nőgyesület nagyszámu küldöttsége foglalt helyet *Samarjay Jánosné* elnök vezetése alatt. — Pontban 3 órakor érkezett meg a ref. egyház papsága *Czinke István* ref. lelkész vezetése alatt s azután siri csendben zendítette reá a kórus *Szűcs György* énekvezér dirigálása mellett gyönyörű gyász-énekét. Az ének elhangzása után *Czinke István*, az apostoli lelkű, aranyszájú ref. lelkész tartotta a gyászbeszédet, mely egy mély, vallásos gondolatokban gyöngyöző és költői formában kidomborított ima alapján kötötte le a lelkeket és esettelte az elhunyt munkás földi életét. A beszéd hangja és előadása az égig emelkedett, minden hasonlata találó volt, hatása pedig egyetlen szemet sem hagyott köny nélkül. A szertartás elvégzésével a százakra menő közönség a legmeghatóbb ünnepies formában és rendben kísérté ki a drága halottat a sírkertbe. A sír felett, mielőtt a koporsót leeresztették volna, *Kathona Géza*, a leányiskola igazgatója tartott gyönyörű bucsu beszédet, mely híven emelte ki az elhunyt földi érdemeit és érdemeit. Ez után a koporsót a kórus énekének hangjai mellett adták át az anyaföldnek.

A megboldogult földi munkás életéről és érdemeiről lapunk multi számában már bőven megemlékeztünk s hogy igazat irtunk, fényesen tanuskodott arról az az osztatlan nagy részvét, mely koporsója felett megnyilatkozott. Ilyen temetést csak akkor láttunk városunkban, midőn egy-egy vezérférfiainkat kísértük örök nyugalomra. Példa volt ez arra, hogy egy nő is mily fontos szerepet tud a társadalmi és közéletben betölteni és az elismerés az igazi érdemekkel szemben mindenhol viszhangra talál. Jó szülők jelentek meg még messze idegenből is a koporsó felett, hogy hálájukat rójják le azzal szemben, ki gyermekeiket az élet nehéz útjaira oktatta és bevezette. Társadalmunk minden osztálya részt kívánt magának a kegyeletből, a mi által is csak az lett igazolva, hogy az elhunyt hivatásos pályáján túl is mindenütt kivette részét az élet munkájából és az őszinte elismerés hervadhatlan koszorú borították korán emelt ravatalát.

A rimaszombati sírkert egy lakóval gazdagabb lett. Egy köztiszteltetben és szeretetben álló család és társadalmunk pedig egy jó lélekkel szegényebb lett.

A fájdalmat enyhítse az Isten kegyelme: az elköltözött felett pedig virasszon a kegyelet és a nyugalom, örök mécsé fényeskedjék immár megdicsőült áldott jó lelkének!

Kaszinói választmányi ülés. A rimaszombati kaszinó f. hó 13-ikán *Samarjay János* alelnök elnöklésével ülést tartott, melyen a kaszinó reorganizációjával élénken foglalkoztak. Erre vonatkozólag dr. *Baksay Dezső* a kaszinó utolsó közgyűlésén előterjesztést tett, s a közgyűlés megbizta a választmányt azzal, hogy a kidolgozandó tervvel foglalkozzék s a legközelebbi közgyűlésen tegyen javaslatot. Most pénteken délután dr. *Baksay Dezső* a kiküldött bizottsággal már előzetesen megtárgyalt új alapszabálytervezetet előterjesztette a választmányának. A tervezet szerint a rimaszombati kaszinó czime „vármegyei kaszinó” czimtel venné fel; vidéki tagoknak földij mellett tenné lehetővé a belépést, helybeli és vidéki alapító tagok is lehetnek 600 illetve 300 korona alapítvánnyal, a választmány 24 tagból állana s a vezetőség élén három igazgató, pénztárnok és gazda lenne. Ezekon kívül több igen okos és helyes intézkedést tartalmaz az új tervezet, mely nagy gondal van összeállítva, s melyet elismeréssel és helyesléssel fogadott a választmány. Miután azonban többeknek aggálya volt az iránt, hogy nem kerülte-e ki a figyelmet valami olyan rendelkezés, melyet az alapszabályoknak tartalmazniok kell, s egyszeri felolvasás után ezen alapvető, komoly munkának mérlegelésében nem bíztak, hosszas eszmecsere után azt határozta a választmány, hogy a tervezet kinyomatja, szétküldi a választmány tagjainak s a kaszinó helyiségében közszemlére is kiteszi, módot nyújtani kívánván a tagoknak arra, hogy alaposan megfontolva hozzászólhasanak a tárgyhoz a február 2-ikán tartandó évi rendes közgyűlésen. A választmány még a közgyűlés előtt újra foglalkozni fog a tervvel s úgy terjeszti elő a közgyűlésen. Elhatározta a választmány alapszabályokban biztosított jogá-

nál fogva, hogy február 1-től kezdve a kártyapénzeket mérsékelten felemeli. A számvizsgáló bizottság tagjai újra megválasztottak. Új tagokként felvették: *Penyigey Lajos*, *Szászi Kovács Géza* és *Fodor Zoltán*. A könyvtár kitelepítésével és a helyiségek bérbeadásával a választmány vár a közgyűlés újabb rendelkezéséig, a szellőztető készülék beállítására nézve pedig megbízást adott a választmány *Medveczky Sándor* igazgatónak, hogy a mérnököktől javaslatot kérjen. Ezzel a választmányi ülés — melynek jegyzőkönyvét dr. *Institorisz Endre* vezette — az elnöke életével véget ért.

Halálozás. Miskolcson özv. *Csiky Lajosné* szül. *Thörök Julianna* nyug. kir. járásbíró özvegye, dr. *Csiky Ferencz* helpai uradalmi- és körorvos édes anyja f. hó 5-én 73 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. F. hó 7-én nagy részvét mellett temették Miskolcson,

Uj megyebizottsági tag. A várgedei körben a vármegyei igazoló választmány két ízben semmisítette meg a megyebizottsági tagválasztást. A harmadszori választás f. hó 12-én lett megtartva *Kubinyi Bertalan* elnöklete alatt, a melyen egyhangulag *Szakall Barnabás* rimaszombati lakos lett megválasztva.

Nőegyleti közgyűlés. A helybeli izraelita jótékony nőegylet f. hó 8-án tartotta dr. *Krausz Gyuláné* elnöklete alatt évi rendes közgyűlését. A jegyzőkönyvet dr. *Weinberger Rezső* jegyző vezette. A gyűlésen a tagok szép számmal jelentek meg, s a költségvetést elfogadták. A gyűlésen a *Kerekes Mórinczné* helyébe választmányi tagul *Singer Leo* titkár indítványára beválasztották dr. *Weinberger Rezső*nt.

Kinevezés. *Stepankó István* gazd. gyakornok a januári előléptetés alkalmával tartalékos hadnagy gazdasági tisztévé neveztetett ki.

Orvoskongresszus. Az országos orvosszövetség f. hó 22-én Budapesten rendkívüli kongresszust tart, melyen a munkásbiztosító pénztári orvosok, s a községi és körorvosok tuvar-lakás- és nyugdíjügye fog tárgyalatni. Kívánatos volna, hogy a kongresszuson az orvosok, kiknek nagyfontosságú ügye fog tárgyalatni, minél számosabban vegyenek részt. A kongresszus a budapesti orvosegyletben, (Szentkirályi-utca 21.) lesz.

Gyakornoki állások szervezése. A pénzügyminiszterium a rimaszombati és a rozsnói kir. adóhivataloknál egy-egy segélydíjas gyakornoki állást rendszeresített.

Protekczió. A m. kir. pénzügyminiszter, a közvetlenül mellé rendelt valamennyi hivatalnak, legújabbán megküldött rendeletében újlag kijelentette, hogy eltiltja azt, miszerint egyes tisztviselők előmenetelüket külső befolyások érvényesítésével előmozdítsák.

Előadás vetített képekkel. Hétfőn, január 16-án délután 5 órakor érdekes előadást rendez a helybeli főgimnázium tanári kara *Számászi* országáról. A felolvasással kapcsolatban mintegy 63 vetített képet is be fognak mutatni.

Pályázat körorvosi állásokra. A belügyminiszter rendelkezése folytán a végleg be nem töltött körorvosi állásokra a pályázatot ki kellett írni. A mostani hivatalos lapban közzé van téve a balogi, ratkói, ragályi, osgyáni és harkácsi körorvosi állás betöltésére vonatkozó pályázati hirdetmény.

Képkiallítás. Neográdi *Neogrady Antal* országos híru jeles festőművész, — vármegyénk kiváló szülötte — e hó végén a vármegyházán képkiallítást rendez, melyre előre is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Mének előbeosztása. *Perczel Dénes* őrnagy, a debreczeni mentelep parancsnoka f. hó 6-án városunkba érkezett és 7-én a fedeztetési állomásokra jövő hónapban kivonuló menek előbeosztási munkálatait a rimaszombati parancsnoksággal együttesen elvégezte.

Köszönet nyilvánítás. Végig mentünk a szenvedések útján, — könnyeinket elsirtuk, — nem maradt más szívünkben, mint a hála mindazok iránt, a kik a mi drága halotunkat szerették. Ezt az érzelmet is darabokra kell szaggatnunk, hogy jusson belőle mindenkinek. Fogadják mélyeséges köszönetünket mindazok, kik a mi gyásunk sötét éjjelére a részvét szelid fényét elhínteni siettek. . .

Rimaszombat, 1911. január 13.
Özv. *Mészáros Kálmáné.* Dr. *Veress Samu.*

Gyászrovat. Özv. *Jankovich* Józsefné szül. runyai *Söldos* Anna leánya: *Iona* elhunyt Budapesten. Az elhunyt a megyebeli *Jankovich* és *Söldos* családokkal volt közeli rokonságban.

Esküdtszéki tárgyalások. A helybeli kir. törvényszék esküdthírosága február hó 6—9-ig tartja meg az ideai első főtárgyalási ciklust, melynek anyagát már mult sz. munkában ismertettük. Az esküdtszék tagjaiul kisorsoltattak következők: *Rendes tagok:* Tarjáni Béla, Tornallyay Zoltán, Kolbenheyer Lajos, Komáromy Géza, Jeszni Gáspár, Jerem Viktor, Réz László, Soós Gyula, Zsuffa Kálmán, Széplaky Lajos, dr. Cziner Miksa, Görbics Zoltán, Lőrincz István, Czékus László, ifj. Zólyomi Pál, Matolay Bertalan, Szabó Kálmán, Vattay László, Gubeso János, Tomay Alajos, Nagy István (53 éves), Czinke István, Kathona Géza, Sulik Andor, dr. Institórisz Endre, dr. Weinberger Rezső, Vályi Ferencz, dr. Törköly József, Marikovszky Géza, Glaser László. — *Póttagok:* Tigermann Adolf, Králik József, Bodon László, Krajcsák János, Szabó István, Almássy László, Katona István, Cseh János, id. Lévai István és Lang Vilmos.

Műkedvelő előadás. Martonháza, csetnekvölgyi község m. dern. községháza felavatása alkalmából f. hó 8-án a polgári olvasókör közreműködése és rendezése mellett táncmulatsággal egybekötött igen sikerült műkedvelői előadást tartott. A környék intelligenciája csaknem teljes számban ott volt, a hatóság részéről Nagy Elemér, a roznyói járás főbírája és ifj. *Kubinyi* Géza szolgabíró jelent meg. A községi képviselőtestület megbízásából *Honóczy* Pál evang. lelkész szép, hazafias felavatási beszédet mondott, majd a martonháza műkedvelők lelkes gárdája meglepő ügyességgel adta elő *Virág* Gyula „Piroska” című egyfelvénás népszínművét. A czím szerepet *Jánosdeák* Zuzsika igen szép sikerrel játszotta, de énekszámával is kiderítelte az elismerést, temperamentumosan játszottak ifj. *Hritz* András és felesége, *Bisztriczky* János, s a kisebb szerepekben legifjabb *Hritz* András, *Stempel* Vilmos és ifj. *Hritz* János ügyeskedtek. *Kolner* Sándor hatásos szavallata és *Litkey* Péter derűltséget keltő monológja után *Litkey* Miluska magyar népdalokat énekelt kellemes hangon és kedvesen. A kitűnő rendezés nehéz munkáját *Litkey* János állomási főnök, a polgári olvasókör agilis elnöke végezte.

Bűnhődés. *Juhász* József és *Bojtos* Ágoston déteri lakosok f. évi november 11-én *Palicza* István társakkal Kerekgedén az italtól felhevült állapotban összeszólkoltak, mert *Palicza* a korema táncz helyiségébe lóháton akart bemenni. A két legény *Paliczát* ölmosbottal és doronggal úgy fejbeverte, hogy a szerencsétlen ember összeesett, s a helybeli vármegyei kórházba szállítása közben meg is halt. A vizsgálat során kiderült, hogy *Bojtos* csak könnyű testi sértést ejtett az elhalt legényen, *Juhász* volt az, ki a halálos csapást mérte fejére. F. hó 13-án volt ez ügyben a főtárgyalás a helybeli kir. törvényszéknél *Kolbay* Sándor kir. táblai bíró elnöklésével. Bírák voltak: *Szászi Kovács* Géza és *Fodor* Zoltán, jegyző *Szilágyi* Rezső. A vádhatóságot dr. *Mészáros* István kir. ügyész képviselte. Védők voltak: dr. Cziner Miksa ügyvéd képviseletében dr. *Erdész* J. és dr. *Fráter* Sámuel. A bíróság halált okozott súlyos testi sértés miatt *Juhász* Józsefet 4 évi börtönrre ítélte, *Bojtos* Ágostont pedig könnyű testi sértés miatt 14 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre. Előbbi az ítélet ellen felebbezett.

Tűz Balogtamásin. Mint tudósítónk írja, *Balogtamásin* f. hó 8-án este féltízkor *Bács* János pakónak a csürje mellett levő szalmakazal kigyuladt és leégett. A lakosságnak még idejekorán sikerült gátat vetni a tűz továbbterjedésének. „Az iszákosság — mint tudósítónk írja — kiül a népből minden erkölcsi érzéket. Vasárnaponként a templom kong az ürességtől, alig van benne 5—6 férfi; a két falusi korema pedig zsufolva van éjjel-nappal. Ez az oka, hogy manapság hiába keressük faluhelyen is a jámbor, együgyű becsületes parasztot, mert most legtöbb helyen tudákos, a maga önző céljait munkáló, alattomos és nagyvási hóbortban szenvedő népet lehet találni.” (Elég szomorú! Szerk.)

CSARNOK.

Tudományos dudvák.

Minden kertésznek sok boszuságot okoz a gyorsan fejlődő gyom, a dudva. Irthatja egy esztendőn át ötször-hatszor is: mindig újra kinő. Minden eső után újra zöldel és újra kitépheted, újra kivirít. Ez már a dudva természetrajzához tartozik: kiirthatatlan és a meleg idő-

vel biztosabban kikél, mint az ültetett jó magvak.

Az igazságok közt is így vagyunk a fölbujánzó mesékkel. Kiirthatod százszor, megczáfolhatod százszor, azért százegyedikszor kőnokol újra felüti fejét. Mit tehetsz vele? Lececsiped, a gyökerét kivágod. De azért biztos lehetsz benne, hogy esztendőre újra kivirít.

Számtalan ilyen mese szövődött be a különböző tudományok körébe és évtizedeken át ott virul. A közönség hiszi, mert nyomtatva van s a mi nyomtatva van, annak mind szent igazságnak kell lennie. Az emberek többsége nem ér rá kutatni: készen fogadják azt, a mit neki föltálatnak könyvekben, lapokban, folyóiratokban.

*

Galileo Galilei kiváló olasz tudósról úgy szoktak írni, mint a kit iszonyuan megkínzózt a római inkvizíció, sőt a mult esztendőben azt is olvastam róla, hogy Galileit máglyán égették meg! Ekkora történelmi járatlanság mégis csak arra kényszerít, hogy kapával menjünk a róla szóló mesék gyökerét kivágni, mert ime szegény jó Galileit megtették már mártírnak, a mire pedig szelid és engedékeny jelleme nem tette őt soha alkalmassá.

Galilei tudományos munkássága abban a legnevezetesebb, hogy ő Kopernikus Miklós thorni kanonok heliocentrikus világrendszerét hirdette az előbbi geocentrikus rendszerrel szemben. Előbb ugyanis azt hitték, hogy az összes bolygók és a nap is a föld körül keringenek, mint a látszat mutatja. Galilei pedig Kopernikus elvei alapján azt állította, hogy a Nap körül kering minden bolygó és a föld is. Akkoriban ez olyan nagy újítás volt, mintha ma a faluvégi cigánygyerekekkel vagy a bojtárfiúval akarnók elhitetni, hogy a föld kering a Nap körül. Nem hiszi azt el most sem, csak a közép- és felső iskolát végzett nép, a többi azt mondja rá: szép, szép, de azért még sem hiszem! Miért? mert a fogalmait felülmúlja. — Ilyen, az ó- és középkori tudományos fogalmakat messze felülhaladó állítás volt Kopernikus írtaiban és Galilei tanításában. Ezért az egyházi hatóságok akkoriban eltiltották Kopernikus tanainak hirdetését. Galilei, mikor XIV. Gergely pápa halála után Maffeo Barberini biboros jóakaró pártfogója került a pápai székre, azt hitte, hogy őt tanainak megnyerheti, de az új pápa sem engedett.

Ellenségeinek intrikálására Galileit 70 éves korában egy bizottság elé állították, de ott korántsem kínzózták, hanem tanítását vissza kellett vonnia, a mit Galilei meg is tett. Az azután ismét csak mese, hogy azt mondta volna: „epur si muove” — mégis a föld mozog. — Még kevésbbé igazak a kizárásról és máglyahalálról szóló rémmesék, mert Galilei elítélését, fogszágra szült, de az is olyan volt, hogy egy barátja kastélyát nem hagyhatta el; a mint a római inkvizíció a világ legszelidebb ilyen mű törvényszékei közé tartozott és századokon át egy-két halálos ítéletet mondott ki.

Galileiről tudjuk, hogy később szabadon bocsátották internáltatásából is és barátjai: *Viviani* és *Toricelli* társaságában élte utolsó éveit senkitől sem üldözve. Holta után egy idő múlva azt is megengedték, hogy holttestét kivánsága szerint egy templomban temessék el. Épen nem volt tehát Galilei olyan modern szabadgondolkodó vagy hős martir, mint a milyenek őt az elfogult maiszemmel néző írók szeretik hirdetni a történelmi adatok ismerete nélkül. Sőt egészen korrekt egyházi föltogásu tudósnak tekinthető, a ki bár korát megelőző igazat tanított, de az egyházi felsőbbség rendelkezésének alávetette magát, mikor annak tanításától eltiltották.

* * *

A valdensekről és albigeneskről is sok téves nézet kerül az irodalomba. Ez a középkorban keletkezett vallásfelekezett korántsem volt olyan ártatlan, mint mostani utódaik. Eszak Olaszországban, a kik jámborul dalolják melodikus énekeiket és senkit sem bánanak. A középkori albigenesknél félreértett tökéletességéből a szülők gyermekeiket, a gyermekek szülőiket öldösték, mert ez volt náluk a tökéletesség legfőbb foka. Gonosz dolognak tartották a házasságot is. Azaz elv pedig, hogy csak teljesen tiszta és szent emberek végezhetik Krisztus egyházá-

ban a szertartásokat, a szentségek kiszolgáltatását: igen veszedelmes kritikának tenné ki az összes lelkészeket és csak nagyon kevesen állhatnának a közönség elé, sőt rozszakaró vadakat embe- rek még azok ellen is tudnának vadakat kohlolni. Ezeket az elveket nem hirdették békén, hanem pusztítva, dulva haladtak előre. Templomokat romboltak, papokat kinoztak és gyilkoltak, — szóval fegyveres készerítéssel jerjesztették hitüket. A pápának hozzájuk küldött követeket megölték és rendkívül elhatalmasodtak Francia—Olaszországban, Boszniában, Bulgáriában. Igaz, hogy tulajdonképpen több felekezet volt, mint albigenesek, vagy kat-harok, valdensek, bogumilok, de mind egyesültek az egyházi hatóság ellen, a melynek sorai-ban a hűbéruraság elfajulása következtében sok volt a lelkészi állásra érdemtelen ember s ez a körülmény volt a bajok tulajdonképeni oka. Sokan azt hiszik, hogy a pápának elég volt a kisujját mozdítania, hogy megtörje az albigenesek hatalmát. De ez igen nagy tévedés. Az albigenesek és szövetséges társaik hatalma a 13-ik század elején olyan nagy volt, hogy alig-alig bírtak velük. Montforti Simon hősiességének köszönhető az egyház, hogy megmen-tette a pusztulástól. Ez a lelkes hős rohant egyenlőtlen harcokba s így biztatta magát: „Nem hátrálhatok, ha az egész egyház imádkozik értem!” Ő egymásután foglalta el az albigenesek városait, de csak 20 évig tartó kemény harc után volt végleges a győzelem. Az egyházi ellenzék egy része a valdensek felekezete-ből az olaszországi Alpések völgyeiben vonta meg magát s att napjainkig fentartották magukat.

* * *

A darwinizmus is még mindig kísért egyes vékonyabb tudomány könyvek és lapok betűi közt. A számbavehető tudósok *Apáthy* Istvántól kezdve rég tudtak már rajta nálunk is; de az író és nem szakember közönség nem tud különbséget tenni darwinizmus és evolúció közt, pedig ezeket manapság éles határvonalak választják el egymástól. Az evolúció vagy leszármazás gondolata sokkal régebb, mint Darwin, megvolt már a régi görög bölcseszeknél is és *Lamarck*, *Darwin* egyik elődje hasonló elméletet állított föl transformizmus neve alatt. Igaz, hogy *Darwin* nagy érdemei vannak az evolúció vagy leszármazási elmélet kifejlesztésében, de az az irány, a melyen ő elindult, már kimerült és nem hozott végeredményt. Ő ugyanis tisztán külső, mechanikai okok alapján akarta kimutatni a fejlődést egyedül a „létért való küzdelem” tekintetbe vételével. Fél százados kutatás arra az eredményre vezetett, hogy a létért való küzdelem nem fejez ki mindent, hogy külső okok helyett belső elveket kell tekintetbe venni, a mely belső elvek csirájukban velükszületve az élőkkel, azok továbbfejlődését lehetővé teszik. Így ma is megvan a leszármazás elmélete vagy evolúció, de ez nem azonos többé a darwinizmussal, hanem, vagy részben transformizmus *Lamarck* alapján vagy az ugrásszerű fejlődés elmélete (*Kölliker*, *Reinke*, *De Vries*) és nem általánosítják többé olyan vakmerően, mint azt az anyagelvi vagy monista alapon álló vérmes darwinisták tették. Hiába, a tudomány fejlődik, halad és csak az tartja meg, a mi helyesnek bizonyul, a helytelen tételek elavulnak, úgy mint a darwinizmus és csak a történelem őrzi meg azokat, mint a tudás túlhaladott lépcsőit. Ezt nem kellene felednie senkinek, a ki írni akar.

—X—

Nyilttér.*

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Tudomásul!

A szoliditásáról, tapintatos, figyelmes kiszolgáltatásáról általánosan ismert, Gömörvármegye legrégebbi temetkezési vállalata: **ZAWADZKY EDE** (ezelőtt **Hollósy József**) szives tudomásul hozza a mélyen tisztelt közönségnek, hogy a folyó év januárius hó 1-től kezdődőleg a temetkezés körébe eső összes czikkek árait tetemesen leszállította, — s a temetési halottas kocsi díjait pedig a következő árakban állapította meg:

helyben díszkocsi . . . 2 lóval . . . 15 korona,

helyben üvegesdíszkocsi 4 lóval . . . 25 korona.

Rimaszombat, 1911. január hó.

Zawadzky Ede.

Házvezetőnek

ajánlközik éltesebb koru, magányos, szerény igényű nő, a háztartási teendőkben teljesen otthonos. — **Czim:** a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Ad. 3779. sz. — A nagyméltóságú m. kir. kereskedelenügyi miniszterium 77291—1910. sz. a. kelt rendeletével elrendelvé, hogy a Miskolc—füleki és Eger—putnoki vasut vonalon lévő „**Putnok**” vasuti állomás a **putnoki és dienesfalai** telekkönyvbéli ingatlanoknak a bemutatott tervek szerint szükséges kibővítése kisajátítási eljárás mellett is fogantatva vétessék, — midőn köztudomá ra hozom, hogy ezen az 1881: XL. t. cz. 33. és következő §-ain alapuló eljárás vezetésére a vm. közigazgatási bizottság 3779/810. sz. határozatával én aláírott bizattam meg, s hogy a vezetés alá helyezett bizottság eljárását Putnok nagyközség közházánál a **f. évi február hó 6-án d. e. 9 órakor** kezdi meg s folytatni fogja addig a míg az eljárás befejezhető leend. Továbbá felhívom figyelmét a közönségnek arra, miszerint a kiküldött bizottság a kisajátítási törvény 34. §-a értelmében a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki meg nem jelenik, — felhívom az érdekeltség összes tagjait, hogy a kitért tárgyalási helyen és időben megjelenni, s a tárgyalásban részt venni saját érdekében álló feladatának ösmerje.

Rimaszombat, 1911. évi január hó 13-án.

Lukács Géza alispán,
mint a kiküldött bizottság elnöke.

Bérbeadó mézárszék!

Nyustyán, a főtéren, az ujonnan épült vendéglő épületében egy fényesen berendezett **mézárszék,** hozzá **legelővel,** kedvező feltételek mellett azonnal bérbe kiadó. — Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos **Hrivnák István Nyustyán.**

Kárpitos, paplanos munkák

legolcsóbb beszerzési forrása
IZSÁK SÁNDORNÁL,
Rimaszombat, Koháry-u. 27.

„Polgári Olvasókör” közelében.

Ugyanitt egy tanonez és
tanuló lány felvétetik.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

75. sz. — Az özörényi körjegyzőség községetei által **Özörény községben** 3 lakó szobából, 1 irodahelyiségből, 2 előszoba, konyha, kamara és egy pinczéből álló **körjegyzői lakás** és **hivatalos helyiség** építésére pályázatot hirdetek, felhívom pályázni szándékozó építészeket, hogy ezen építkezésekre nézve szabályszerűen kiállított tervrajz, műszaki leírás s költségvetéssel ellátott ajánlataikat hivatalomhoz **f. 1911. évi január hó 28-ig** beadni annál is inkább el ne mulassák, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

A benyújtott ajánlatok fölött az özörényi körjegyzőség csoportosított községeteinek egyetem képviselőtestülete fog az Özörényen folyó 1911. évi február hó 1-én megtartandó képviselőtestületi közgyűlésen határozni, a mikor is az elfogadott ajánlat tulajdonosával az építési szerződés nyomban megfog köttetni, mely szerződés csakis törvényhatósági jóváhagyás után válik jogerőssé.

Tornalja, 1911. január 7.

Hevessy, főszolgabíró.

Dijnok

szép írással azonnal felvétetik. A könyvelésben jártas vagy irodában már dolgozott egyének előnyben részesülnek. Ajánlatok a **ker. munkásbiztosító pénztár igazgatójához** adandók be.

Eladó vizi malom!

Kerttel, réttel, szántófölddel, esetleg bérbe adó **április 1-én.** Bővebb értesítést ad **Fiedler Erzsébet Berzété.**
(Gömör megye). 4—*

Faarverési hirdetmény.

77. sz. — Gömör-Kishontvármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 4013/1910. erd. számú határozata alapján **Keczege** község volt urbéresei erdejének esedékes vágás területén fennálló és kijelölt 73 drb tölgy, mintegy 105 m³ müfa tömege **Nyustyán** a járási főszolgabírói hivatalnál **1911. évi január hó 23-án délelőtt 10 órakor** nyilvános szó és írásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár köbméterenként 22 korona 50 fillér azaz huszonkettő korona 50 fillér.

A szerződési időtartam 1911. évi február hó végén jár le.

A becsáron felüli legmagasabb ajánlattevővel a szerződés nyomban meg fog köttetni, az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges. Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Bánatpénzképen kettőszázharminczhat (236) korona készpénzben, vagy ovadékképes érték-papirokban leteendő.

Zárt írásbeli ajánlatok lepecsételve kellően lebélyegezve és bánatpénzzel is ellátva a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be.

A részletes árverési és szerződési feltételek **Nyustyán** a szolgabírói hivatalban és a magy. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nyustya, 1911. évi január hó 6-án.

Remenyik, tb. főszolgabíró.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentúl a régi név igénybevételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle ujonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni.** — Kérem ennél fogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészül jut, ezen szomorú kötelesség teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.
Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **érez- és fakoporsót, szemfedőt, sirkoszorút, koszorúszalagot,** készítették **gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 3—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Hirdetmény.

14. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyrőczei kir. járásbíró-ság 1910. évi Sp. I. 638—3. számú végzése következtében dr. Vieszt Károly ügyvéd által képviselt Nagyrőczei takarékpénztár javára 406 korona s járuléka erejéig 1910. december hó 19-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok u. m. szarvasmarha, ló nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a nagyrőczei kir. járásbíró-ság 1910. évi 562—1. számú végzése folytán 406 kor. tőkekövetelés, ennek 1909. évi aug. hó 28. napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 144 kor. 02 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig **Koháryháza**n leendő megtartására **1911. évi január 20.** napjának d. e. 10 órája határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. — Nagyrőcze, 1911. január 5.

Holló Arzen, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

2882—1910. tk. szám. — **Lőkös** község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX. t. cz. 1889. XXXVIII. és 1891. XVI. t. cz. cikkek a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t. cz. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

És ezzel a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. cz. 15. és 17. §-a alapján, ideértve e §-oknak 1889. évi XXXVIII-ik t. cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891-ik évi XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések ugy az 1886. évi XXIX. t. cz. cikk 22-ik §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, evégből törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis **1911. évi július hó 14-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított közlési kereset, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ának eseteiben, ideértve az alábbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. cikk 5. és 6-ik §-aiban foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellen ellentudomással élni kívánnak — írásbeli ellentmondásukat 6 hónap alatt, vagyis **1911. évi július hó 14. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe venni nem fog.

3. hogy mindazok, kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1-ső 2-ik pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek tolyamán történt bejegyzetek által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt, vagyis **1911. évi július hó 14-ikéig** bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzések pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a telek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratukat adták át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlóan benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság Tornalján, 1910. december 29-én.

2—3

Feledy s. k. kir. járásbíró.

Meghívó.

A Nagyrőczei Takarékpénztár r.-t.
1911. február hó 2-án, d. e. 10 órakor
saját helyiségében tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.*)

A közgyűlés tárgya:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az intézet állásáról.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek alapján az igazgatóság és felügyelő-bizottság fölmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Egy igazg. tag választása.
5. Szabályszerinti indítványok.

*) Megjegyzendő, hogy az alapszabályok 13 §-a értelmében a közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, ki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés időpontját megelőzőleg az intézet pénztári helyiségében, vagy más bejegyzett pénzügyintézetnél letéteményezi s az erről szóló igazolványt felmutatja.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében (9-12-ig) az érdekeltek által megtekinthetők.

Nagyrőcze, 1911. január hó 11.

1-2

Az igazgatóság.

Eladó ház.

Kossuth Lajos-utca 41. sz. ház szép udvarral és kerttel eladó.

Értekezni lehet **Andrási László** fényképésszel.

Átadó üzlethelyiség.

Erzsébet-tér 9. sz. alatt a volt **Seidner**

Géza-féle **bazár** átadó.

Czím: a kiadóhivatalban. 23-

Meghívó.

A klenóczi kölcsönös segélyző szövetkezet

Klenóczon, 1911. évi február hó 2-án délelőtt 9 órakor (Engler Sámuel vendéglős nagytermében)

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Mérleg és számadás jóváhagyása s felmentvény megadása.
3. A tiszta jövedelem mikénti felosztása.
4. Sorrend szerint kilépő 6 igazgatósági tag és az egész felügyelő-bizottság-nak választása.
5. Elhalálozás folytán megüresedett 2 igazgatósági tag helyének betöltése.
6. Indítványok, melyek a közgyűlés előtt 48 órával beadatnak.

Igazgatóság.

Az eredeti vagyon-mérleg; a közgyűlés elé terjesztendő jelentések és javaslatok a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében d. e. 9-12-ig megtekinthetők.

Megbízható ügynökök felvételnek.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-t.

Üzletfeleinek. — T. közönségnek szives tudomására hozza, miszerint a mai követelményeknek megfelelőleg **Rimaszombatban** felépített

gépgyárát és gépjavitó műhelyét üzembe hozta.

Gyárt és javít: motorokat, cséplőket, elevátorokat és mindenféle gazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket és vasszerkezeti munkákat. ::

Hengerrovtákalás gyorsan és pontosan eszközöltetik.

Autogén gyorsforrasztás tengely vagy bármilyen öntött vasalkatrészekre 24 órán belül eszközöltetik.

:: Állandó raktár mindenféle gazdasági gépekben ::

A géptulajdonosok felkértenek, hogy javításra szoruló gépeket mielőbb szállítsák be, nehogy későbbi időszakban beállani szokott torlódás miatt, az késedelmesen eszközöltessék. 3-*

Megbízható ügynökök felvételnek.

Hirdetmény.

558. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-cz. 19. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a budapesti VI. kir. járásbíróságnak 1908. évi Sp. 2272—909. Sp. 101. számú végzése következtében dr. Bárczay Gyula és Rosenbergy Gyula ügyvéd által képviselt Szalay és Bárczay cég és a Hazai általános biztosító társaság javára 257 kor., 74 korona 14 fillér s járulékaik erejéig 1908. évben foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1120 koronára becsült következő ingóságok, u. m. lovak, sertések, kacsi, fegyverek nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróság 1908. évi 164—25. számú végzése folytán

257 kor., 75 kor. tőkekövetelés ezeknek esedékes kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 256 kor. bíróság már megállapított költségek erejéig, Rimaszécsben a községi bírónál leendő megtartására **1911. évi január 21.** napjának délutáni 2 órája határ időül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták volna és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszées, 1911. január 2. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Új temetkezési vállalat!

Soós Gyula és Társa Rimaszombat.

Nehéz idöket élünk! Manapság takarékosagra van szüksége még a legteltebb pénztárcájú embernek is. Ennek daczára, hogy nehéz idöket élünk, azért mégis szeretjük a szépet és jót, hogy tehát a temetkezési szakmában a vevő vagy rendelő szépet és jót kaphasson kevés pénzért a jövőben, azért elhatároztuk, hogy **az**

1911. évben új mérsékelt árak mellett fogjuk eladásba hozni az összes temetkezési cikkekét. — Tájékozásul fölemlítjük, hogy mig eddig

helyben a diszhintó 2 lóval 22 kor. volt, addig a jövőben csak 16 kor. lesz,

„ az üveges „ 4 „ 50 „ „ „ „ „ 24 „ „

és ennek arányában a többi temetkezési cikkek árait is leszállítottuk.

Megnagyobbított koporsóraktárunkban állandóan dus választék van **fa, utánzott** és valódi **érezkoporsókban.**

Feltűnést keltő választék van **szemfedőkben:** ugymint Lusztrin, Bobbinet, Illusio csipkével és anélkül, selyem-gáz, fehér, szürke és fekete színekben, sima, lerakott mintás és fodrosakban.

Lepedőkben: Cambric, Szatén sima és préselt, Atlasz és Noblesz-selyem kivágva vagy fodrosan a hozzávaló párnákkal.

Bámulatra méltó **nagy raktár** van **mű- és száritott virágkoszorukban,** ugy, hogy bátran mondható ez Gömörmegye legnagyobb raktárának. Ezekhez megfelelő szalag különféle szín, minőség és szélességben.

Gyászjelentések készítését és **koszoruszalag** nyomtatását elvállalunk és azt beszerzési áron számítjuk fel.

Vállalkozunk temetések rendezésére ugy helyben mint vidéken.

Midön ezen új elhatározásunkat és értesítésünket az érdeklődő közönség szives figyelmébe ajánljuk, egyben kérjük új vállalatunkat továbbra is becses rendelésükkel megtisztelni. Tisztelettel: **SOÓS GYULA és TÁRSA** temetkezési vállalata.

Hirdetmény.

4209. sz. — A nagyrőcei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Galló Mária Návoly Jánosné, Galló Imre és az özv. Galló Imréné szül. Brozmann Zsuzsanna úgy is, mint a kiskoru Galló Gyula, Zsuzsanna és Ottilia t. t. gyámapyja brenóbányai lakosoknak a végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes birói árverés iránti ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőcei kir. járásbíró) területén lévő Jolsva r. t. város határában fekvő a jolsvai 115. számú tjkvben felvett és a Galló Mária Návoly Jánosné, Galló

Imre, Gallo Gyula, kiskoru Gallo Zsuzsanna kiskoru, Gallo Ottilia kiskoru tulajdonát képező A. 1. és 2. sor 1144. hrszámú kertre és az 1145. hrszámú belsőség, az arra épített 276. népsorszámu házra és udvarra, valamint az A. 3. sor 2253. hrszámú szántóra nagyobb ajánlat folytán újabb árverést 770 korona és 111 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1911. január hó 24.** napján délelőtti 10 órájkor Jolsva r. t. városba a város közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron 770 és 111 koronánál alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 77 koronát, 11 koronát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrőcén, 1910. évi december hó 12.
A nagyrőcei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság. **Gazda, s. k.,** kir. járásbíró.

Meghívó.

A Putnoki Takarékpénztár Részvénytársaság

t. részvényesei tisztelettel meghívtnak Putnokon, az intézet üzlethelyiségében **1911. évi január 25-én** délelőtti 9 órakor tartandó

évi rendes közgyűlésre,

mely a következő **tárgysorozattal** fog megtartatni:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésével megbizandó két részvényes választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1910. üzletéről, ennek kapcsán a zárszámadás bemutatása, a mérleg megállapítása, a tisztanyeremény telosztása és a felmentvény megadása feletti határozat hozatala.

3. Napibiztosok választása.
4. Kilépő négy igazgatósági és három felügyelő bizottsági tag választása.
5. Alapszabályszerű indítványok tárgyalása.
Putnok, 1911. január hó 6.

Az igazgatóság.

Megjegyzés. A mérleg, valamint az erre vonatkozó összes mellékletek az intézet üzlethelyiségében az üzleti órák alatt t. részvényeseink által megtekinthetők.

A kilépő igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok ujonnan megválaszthatók.

Mérleg-számla 1910. december hó 31-én.

Főkönyvi lapszám	V a g y o n	Összeg		Összeg		Főkönyvi lapszám	T e h e r	Összeg		Összeg	
		K	fill.	K	fill.			K	fill.	K	fill.
27	Pénztár-számlán			37295	02	5	Részvénytőke-számlán				600000
28	Jelzálog-kölcsön tőke-számlán			2176616	—		Tartaléktőke-számlán				
35	Törlesztéses-kölcsön tőke-számlán			14328	60	36	Főtartalék-számlán	61237	24		
28	Kötvény-számlán			100836	—	17	Kétes követelések tartaléka	36342	54		
29	Váltó-számlán			1788547	—	17	Osztalék tartalék-számlán	18667	76		
32	Adósok tolyószámláján			327641	65	18	Nyugdíj tartalék-számlán	15195	13	131442	67
4	Ertékpapír-számlán			21000	—	33	Betét-tőke-számlán			2531032	24
5	Ingatlanok (intézeti ház)			13000	—	7	Törzsbetét-tőke-számlán			1335	60
25	Hátralék kamat			30222	11	34	Viszleszámított váltó-tőke-számlán			1137485	—
						25	Előre beszedett kamat-számlán			47066	44
						8	Nyereség egyenleg-számlán			61124	43
				4509486	38					4509486	38

Veszteség- és nyereség-számla 1910. december hó 31-én.

Főkönyvi lapszám	Számlel megnevezése	Összeg		Összeg		Főkönyvi lapszám	Számlel megnevezése	Összeg		Összeg	
		K	fill.	K	fill.			K	fill.	K	fill.
24	1. Tartalék tőkekamat-számla	11586	47			31	Jelzálog-kölcsön kamat-számlán			149345	07
33	Kifizetett és tőkésített betét-kamat-számla	116475	96			36	Törlesztéses kölcsön kamat-számlán			471	25
11	Tőkésített törzsbetét kamat-számla	25	20			31	Kötvény			11995	48
32	Viszleszámított váltó kamat-számla	34639	11			30	Váltó			96568	82
37	Részvényesek kamatjut.-számla	7569	07	170295	81	32	Adósok folyószámlán			23000	96
34	2. Üzleti költségek					18	Más intézeti kamatok			1383	28
	Tiszti és szolgafizetések	17683	29			26	Nyereség áthozat			1259	18
	Napibiztosok	1341	—								
	Adó és illeték	9966	92								
	Betétkamattadó	11609	15								
	Könyvek és nyomtatványok	4518	52								
	Postadíj és telefon	762	52								
	Beruházás és vegyes költség	3974	62								
	Üzlethelyiség bérértéke	954	78								
	Jótekonyság	68	—	50878	80						
	Leirt követelések számláján			1725	—						
	Egyenleg mint nyereség			61124	43						
				284024	04					284024	04

Palecsko Lajos, pénztáros.

Fekethe Nándor, ig. elnök.

Dr. Székely József, titkár.

Gy. Farkas Gyula, főkönyvelő.

Putnok, 1910. december 31.

Feleky Ferencz, Járdánházy Dénes, Kálniczky Endre, Liptay Arnold, Gescheit Izidor, Roth Herman, Schwarcz Ármán, Tomory Endre, dr. Urszinyi Gyula, igazgatósági tagok.

A fenti nyereség- és veszteség-számlát átvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Putnok, 1911. januárus 6.

Blau József, Walther Gyula, Vladár Ervin, dr. Seress István felügyelő-bizottsági tagok.